

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 551/2004**av den 10 mars 2004****om organisation och användning av det gemensamma europeiska luftrummet****(”förordning om luftrummet”)****(Text av betydelse för EES)**

EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 80.2 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽³⁾,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽⁴⁾, på grundval av det gemensamma utkast som förlikningskommittén godkände den 11 december 2003, och

av följande skäl:

(1) Skapandet av ett gemensamt europeiskt luftrum kräver ett harmoniserat tillvägagångssätt för att reglera luftrumets organisation och användning.

(2) I rapporten från högnivågruppen för ett gemensamt europeiskt luftrum, i november 2000, anses det att luftrummet bör utformas, regleras och förvaltas strategiskt på europeisk basis.

(3) I kommissionens meddelande av den 30 november 2001 om skapandet av ett gemensamt europeiskt luftrum uppmanas till en strukturell reform för att möjliggöra

skapandet av det gemensamma europeiska luftrummet genom en stegvis mer integrerad förvaltning av luftrummet och utveckling av nya koncept och förfaranden för flygledningstjänst.

(4) I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 549/2004 av den 10 mars 2004 (”ramförordning”) ⁽⁵⁾ fastställs ramen för skapandet av det gemensamma europeiska luftrummet.

(5) Enligt artikel 1 i 1944 års Chicagokonvention angående internationell civil luftfart erkänner de fördragsslutande staterna att varje stat har fullständig och exklusiv suveränitet i luftrummet över sitt territorium. Det är inom ramen för denna suveränitet som gemenskapens medlemsstater, om inte annat följer av tillämpliga internationella konventioner, verkställer myndighetsutövning genom kontroll av flygtrafik.

(6) Luftrummet är en gemensam resurs för alla användarkategorier som bör användas flexibelt av alla dessa kategorier för att säkerställa rättvisa och öppenhet, samtidigt som medlemsstaternas behov i fråga om säkerhet och försvar och deras åtaganden i internationella organisationer beaktas.

(7) En effektiv luftrumsplanering är grundläggande för att öka kapaciteten hos flygtrafikledningssystemet, ge optimal respons på olika användarkrav och uppnå den mest flexibla användningen av luftrummet.

(8) De verksamheter som bedrivs av Eurocontrol bekräftar att det inte är realistiskt att flygvägsnätet och luftrumets struktur utvecklas isolerat eftersom varje enskild medlemsstat är en integrerad del av det europeiska nätet för flygledningstjänst (EATMN – European Air Traffic Management Network) både inom och utanför gemenskapen.

⁽¹⁾ EGT C 103 E, 30.4.2002, s. 35.

⁽²⁾ EGT C 241, 7.10.2002, s. 24.

⁽³⁾ EGT C 278, 14.11.2002, s. 13.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets yttrande av den 3 september 2002 (EUT C 272 E, 13.11.2003, s. 316), rådets gemensamma ståndpunkt av den 18 mars 2003 (EUT C 129 E, 3.6.2003, s. 11) och Europaparlamentets ståndpunkt av den 3 juli 2003 (ännu ej offentliggjord i EUT). Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 29 januari 2004 och rådets beslut av den 2 februari 2004.

⁽⁵⁾ Se sidan 1 i detta nummer av EUT.

- (9) Ett stegvis mer integrerat operativt luftrum bör inrättas för allmän flygtrafik på sträcka (en route) i det övre luftrummet; gränssnittet mellan det övre luftrummet och det undre luftrummet bör identifieras i enlighet därmed.
- (10) En europeisk övre flyginformationsregion (EUIR – European Upper Flight Information Region) som omfattar det övre luftrummet under medlemsstaternas ansvar inom räckvidden för denna förordning bör underlätta gemensam planering och offentliggörande av flyginformation för att lösa problemet med regionala flaskhalsar.
- (11) Luftrummet användare möter olika villkor avseende tillgång till och rörelsefrihet inom gemenskapens luftrum. Detta beror på den bristande harmoniseringen av luftrumsklassificeringen.
- (12) Omstruktureringen av luftrummet bör grundas på operativa krav utan hänsyn till befintliga gränser. Gemensamma allmänna principer för att inrätta enhetliga funktionella luftrumsblock bör utarbetas i samråd med och på grundval av teknisk rådgivning från Eurocontrol.
- (13) Det är väsentligt att uppnå en gemensam och harmoniserad struktur för luftrummet när det gäller flygvägar och sektorer, att basera det nuvarande och framtida organiserandet av luftrummet på gemensamma principer och att utforma och förvalta luftrummet i enlighet med harmoniserade regler.
- (14) Konceptet för flexibel användning av luftrummet bör fungera effektivt. Det är nödvändigt att optimera användningen av sektorer i luftrummet, särskilt under rusningstid för allmän flygtrafik och i luftrum med hög trafiktäthet, genom samarbete mellan medlemsstaterna, avseende sådana sektorer användning för militär verksamhet och utbildning. Det är därför nödvändigt att avsätta lämpliga resurser för ett effektivt genomförande av konceptet för flexibel användning av luftrummet, med hänsyn till både civila och militära krav.
- (15) Medlemsstaterna skall sträva efter att samarbeta med angränsande medlemsstater för att tillämpa principen om en flexibel användning av luftrummet över de nationella gränserna.
- (16) Skillnader i fråga om hur samarbetet mellan civila och militära myndigheter inom gemenskapen är organiserat hindrar en enhetlig och tidsmässigt god planering av

luftrummet och genomförande av förändringar. Om det gemensamma europeiska luftrummet blir framgångsrikt eller ej beror på om det finns ett effektivt samarbete mellan de civila och militära myndigheterna, utan att detta påverkar medlemsstaternas prerogativ och ansvar på försvarsområdet.

- (17) Militär verksamhet och utbildning bör skyddas närhelst tillämpningen av gemensamma principer och krav äventyrar ett säkert och effektivt genomförande.
- (18) Lämpliga åtgärder bör införas för att förbättra flödesplaneringens effektivitet i syfte att bistå existerande operativa enheter, däribland Eurocontrols centrala enhet för flödeskontrolltjänst, för att säkerställa effektiva flygoperationer.
- (19) Det är önskvärt att överväga om principerna för det övre luftrummet bör utvidgas till att även omfatta det undre luftrummet i enlighet med en tidsplan och på grundval av lämpliga undersökningar.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte och räckvidd

- Inom ramförordningens räckvidd omfattar den här förordningen organisation och användning av det gemensamma europeiska luftrummet. Denna förordning syftar till att inom den gemensamma transportpolitiken stödja ett koncept för ett stegvis mer integrerat operativt luftrum och att inrätta gemensamma förfaranden för utformning, planering och förvaltning som säkerställer att flygledningstjänsten fungerar effektivt och säkert.
- Användningen av luftrummet skall stödja driften av flygtrafiktjänster som en sammanhängande helhet i enlighet med förordning (EG) nr 550/2004 av den 10 mars 2004 om tillhandahållande av flygtrafiktjänster inom det gemensamma europeiska luftrummet ("förordningen om tillhandahållande av tjänster")⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Se sidan 10 i detta nummer av EUT.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 10 skall denna förordning tillämpas på det luftrum inom ICAO-regionerna Europa och Afrika där medlemsstaterna har ansvar för tillhandahållandet av flygtrafikledningstjänster i enlighet med förordningen om tillhandahållande av tjänster. Medlemsstaterna får också tillämpa denna förordning på det luftrum för vilket de ansvarar inom andra ICAO-regioner på villkor att de informerar kommissionen och övriga medlemsstater om detta.

4. De flyginformationsregioner som ligger inom det luftrum som omfattas av denna förordning skall offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

KAPITEL II

LUFTRUMMETS UPPBYGGNAD

Artikel 2

Avgränsning

Gränsen mellan det övre och det undre luftrummet fastställs till flygnivå 285.

De avvikelser i gränsen som är berättigade av operativa krav får beslutas efter överenskommelse med de berörda medlemsstaterna i enlighet med förfarandet i artikel 5.3 i ramförordningen.

Artikel 3

Gemensam europeisk övre flyginformationsregion (EUIR)

1. Gemenskapen och dess medlemsstater skall sträva efter att inrätta en gemensam europeisk övre flyginformationsregion (EUIR) som erkänns av ICAO. I detta syfte skall kommissionen i frågor som omfattas av gemenskapens behörighet ge rådet en rekommendation i enlighet med artikel 300 i fördraget senast inom två år efter det att denna förordning har trätt i kraft.

2. EUIR skall utformas så att det omfattar det luftrum som omfattas av medlemsstaternas ansvar i enlighet med artikel 1.3 och det får även omfatta luftrum tillhörande tredje länder i Europa.

3. Inrättandet av EUIR skall inte påverka medlemsstaternas ansvar för utnämning av leverantörer av flygtrafikledningstjänster för luftrum som omfattas av deras ansvar i enlighet med artikel 8.1 i förordningen om tillhandahållande av tjänster.

4. Medlemsstaterna skall behålla sitt ansvar gentemot ICAO inom de geografiska gränserna för de övre flyginformationsregionerna och de flyginformationsregioner som ICAO har tilldelat dem vid denna förordnings ikraftträdande.

5. Utan att det påverkar medlemsstaternas offentliggörande av flyginformation och i överensstämmelse med detta offentliggörande skall kommissionen, i nära samarbete med Eurocontrol, samordna skapandet av en gemensam publikation för flyginformation avseende EUIR med beaktande av relevanta ICAO-krav.

Artikel 4

Luftrumsklassificering

Kommissionen och medlemsstaterna skall inrätta EUIR i enlighet med en successivt harmoniserad luftrumsklassificering, utformat för att säkerställa ett likartat tillhandahållande av flygtrafiktjänster inom ramen för det gemensamma europeiska luftrummet. Denna gemensamma inriktning skall bygga på en förenklad tillämpning av luftrumsklassificering, definierat inom dokumentet Eurocontrol Airspace Strategy for the European civil aviation conference (ECAC) States i enlighet med ICAO:s standarder.

Nödvändiga genomförandebestämmelser på detta område skall fastställas i enlighet med förfarandet i artikel 8 i ramförordningen.

Artikel 5

Omstrukturering av det övre luftrummet

1. I syfte att uppnå maximal kapacitet och effektivitet hos det europeiska nätet för flygledningstjänster inom det gemensamma europeiska luftrummet och för att upprätthålla en hög säkerhetsnivå skall det övre luftrummet omstruktureras till funktionella luftrumsblock.

2. Funktionella luftrumsblock skall bl.a.

- a) grunda sig på en flygsäkerhetsbevisning,
- b) möjliggöra optimerad användning av luftrummet med beaktande av flygtrafikflödena,
- c) motiveras av det sammanlagda mervärdet, inbegripet optimal användning av tekniska och mänskliga resurser, grundat på kostnadsnyttoanalyser,
- d) säkerställa en löpande och flexibel överföring av ansvaret för flygkontrolltjänsten mellan flygtrafikledningsenheter,

- e) säkerställa att konfigurationerna av det övre och det undre luftrummet är förenliga,
- f) uppfylla de villkor som härrör från regionala överenskommelser som har ingåtts inom ICAO, och
- g) respektera befintliga regionala avtal vid ikraftträdandet av denna förordning, särskilt avtal med Europeiska tredje länder.

3. Gemensamma allmänna principer för inrättande och ändring av funktionella luftrumsblock skall utvecklas i enlighet med förfarandet i artikel 8 i ramförordningen.

4. Ett funktionellt luftrumsblock skall inrättas endast genom ömsesidig överenskommelse mellan alla de medlemsstater som har ansvar för någon del av det luftrum som ingår i blocket, eller genom ett tillkännagivande från en medlemsstat, om luftrummet som omfattas av blocket helt faller inom dess ansvarsområde. Den berörda medlemsstaten eller de berörda medlemsstaterna skall handla endast efter samråd med berörda parter, inbegripet kommissionen och de övriga medlemsstaterna.

5. Om ett funktionellt luftrumsblock gäller luftrum som helt eller delvis omfattas av två eller fler medlemsstaters ansvarsområde skall det avtal genom vilket luftrumsblocket inrättas innehålla de nödvändiga bestämmelserna om det sätt på vilket blocket kan ändras och det sätt på vilket en medlemsstat kan utträda ur blocket, inbegripet övergångsarrangemang.

6. Vid problem mellan två eller flera medlemsstater om ett gränsöverskridande funktionellt luftrumsblock som rör luftrum som faller inom deras ansvarsområden, kan de berörda medlemsstaterna tillsammans överlämna ärendet till Kommittén för det gemensamma luftrummet för yttrande. Yttrandet skall tillställas de berörda medlemsstaterna. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 4 skall medlemsstaterna ta hänsyn till ett sådant yttrande för att finna en lösning.

7. Sådana beslut som nämns i punkterna 4 och 5 skall meddelas kommissionen för offentliggörande i *Europeiska unionens officiella tidning*. Den tidpunkt då besluten träder i kraft skall anges i offentliggörandet.

Artikel 6

Optimerad flygvägs- och sektorsutformning i det övre luftrummet

1. Gemensamma principer för och krav på flygvägar och sektorsutformning skall fastställas för att säkerställa en säker,

ekonomiskt effektiv och miljövänlig användning av luftrummet. Sektorsutformningen skall överensstämma bland annat med flygvägsutformningen.

2. Genomförandebestämmelserna för de områden som omfattas av punkt 1 skall antas i enlighet med förfarandet i artikel 8 i ramförordningen.

3. Beslut om inrättande eller ändring av flygvägar och sektorer skall godkännas av de medlemsstater som har ansvar för det luftrum som besluten gäller.

KAPITEL III

FLEXIBEL ANVÄNDNING AV LUFTRUMMET (FUA) I DET GEMENSAMMA EUROPEISKA LUFTRUMMET

Artikel 7

Flexibel användning av luftrummet

1. Med beaktande av hur de militära frågorna under deras ansvar är organiserade skall medlemsstaterna säkerställa en enhetlig tillämpning inom det gemensamma europeiska luftrummet av det koncept för flexibel användning av luftrummet som beskrivits av ICAO och utarbetats av Eurocontrol för att underlätta luftrumsplanering och flygledningstjänst i samband med den gemensamma transportpolitiken.

2. Medlemsstaterna skall årligen rapportera till kommissionen om tillämpningen av systemet med en flexibel användning av luftrummet med avseende på det luftrum som omfattas av deras ansvar i samband med den gemensamma transportpolitiken.

3. När det blir nödvändigt att stärka och harmonisera tillämpningen av systemet med flexibel användning av luftrummet inom det gemensamma europeiska luftrummet, särskilt efter rapporter som lagts fram av medlemsstater, skall genomförandebestämmelser antas inom ramen för den gemensamma transportpolitiken i enlighet med förfarandet i artikel 8 i ramförordningen.

Artikel 8

Tillfälligt upphävande

1. Om tillämpningen av artikel 7 ger upphov till betydande operativa svårigheter får medlemsstaterna tillfälligt upphäva en sådan tillämpning under förutsättning att de utan dröjsmål informerar kommissionen och de andra medlemsstaterna.

2. Efter det att ett tillfälligt upphävande har införts får justeringar av de bestämmelser som antagits i enlighet med artikel 7.3 utarbetas för luftrummet för vilket den berörda medlemsstaten eller de berörda medlemsstaterna ansvarar, i enlighet med förfarandet i artikel 8 i ramförordningen.

Artikel 9

Flödesplanering

1. Genomförandebestämmelser för flödesplanering skall fastställas i enlighet med förfarandet i artikel 8 i ramförordningen, för att optimera tillgänglig kapacitet vid användningen av luftrummet och förbättra flödesplaneringsprocessen. Dessa bestämmelser skall grundas på öppenhet och effektivitet så att kapaciteten kan tillhandahållas på ett flexibelt sätt inom de angivna tidsramarna, i överensstämmelse med rekommendationerna i ICAO:s regionala plan för flygtrafiktjänst för Europa-regionen (ICAO Regional Air Navigation Plan, European Region).

2. Genomförandebestämmelserna skall stödja operativa beslut som fattas av leverantörer av flygtrafiktjänster, flygplatsoperatörer och luftrumets användare och skall omfatta följande områden:

- a) Färdplanering.
- b) Användning av tillgänglig luftrumskapacitet under alla faser av flygningen, även tilldelning av avgångs- och ankomsttider.
- c) Den allmänna flygtrafikens användning av flygvägar, inbegripet
 - skapandet av en enda publikation för flygvägar och trafikflödesplanering,

- alternativ för omläggning av allmän flygtrafik från hårt belastade områden,
- prioriteringsregler för allmän flygtrafiks tillträde till luftrummet, särskilt under hårt belastade perioder och krisperioder.

KAPITEL IV

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 10

Översyn

I samband med den regelbundna översyn som det hänvisas till i artikel 12.2 i ramförordningen skall kommissionen genomföra en framåtblickande undersökning av förutsättningarna för en framtida tillämpning i det undre luftrummet av de modeller som avses i artiklarna 3, 5 och 6.

På grundval av slutsatserna från denna undersökning och med ledning av de framsteg som gjorts skall kommissionen senast den 31 december 2006 lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet med, om så är lämpligt, ett förslag om att utvidga tillämpningen av dessa modeller till att omfatta det undre luftrummet eller att fastställa eventuella andra åtgärder. Om en sådan utvidgning övervägs, bör besluten i fråga fattas före den 31 december 2009.

Artikel 11

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 10 mars 2004.

På Europaparlamentets vägnar

P. COX

Ordförande

På rådets vägnar

D. ROCHE

Ordförande